

2020

Quickscan Wet Natuurbescherming Het Veld Advies

Uitbreiding Noordveenkanaal Noordzijde 94 te Nieuw- Weerdinge

Het Veld Advies

COLO FON

BUREAU FAUNAX

Badweg 40 B
8401 BL Gorredijk

0513-435024
info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet Natuurbescherming Het Veld Advies Uitbreiding Noordveenkanaal Noordzijde 94 te Nieuw-Weerdinge

Gorredijk, januari 2020

In opdracht van:
Het Veld Advies

Uitvoering:
Bureau FaunaX

Veldwerk en rapportage:
Dhr. R. Fokker

Autorisatie:
Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied

**© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX (2020). Quickscan Wet Natuurbescherming Het Veld Advies/ Uitbreiding Noordveenkanaal Noordzijde
94 te Nieuw-Weerdinge. Rapport 19207. Bureau FaunaX, Gorredijk.**

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX, verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeed bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2	RESULTATEN QUICKSCAN	4
2.1	Flora.....	4
2.2	Vogels	4
2.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	4
2.2.2	Overige (broed)vogelsoorten.....	5
2.3	Zoogdieren	5
2.3.1	Vleermuizen	5
2.3.2	Overige zoogdieren.....	6
2.4	Reptielen en amfibieën	6
2.5	Vissen	8
2.6	Ongewervelden	8
2.7	Gebiedsbescherming.....	9
2.7.1	Stikstofgevoeligheid.....	9
2.8	Houtopstanden	10
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	11
3.1	Overzicht beschermde soorten	11
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	11
3.2.1	Algemene broedvogels.....	11
3.2.2	Vleermuizen (essentiële vliegroute).....	11
3.2.3	Knoflookpad	12
3.2.4	Stikstofgevoeligheid	12
3.2.5	Zorgplicht	12
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	13
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	14
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
	Vogels en verstoring	- 1 -
	Vrijgestelde soorten provincie Drenthe	- 1 -
	Voorwaarden vrijstellingen	- 2 -
	Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 3 -
	Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -

Natura 2000-gebieden	- 3 -
Wnb Houtopstanden	- 3 -
NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

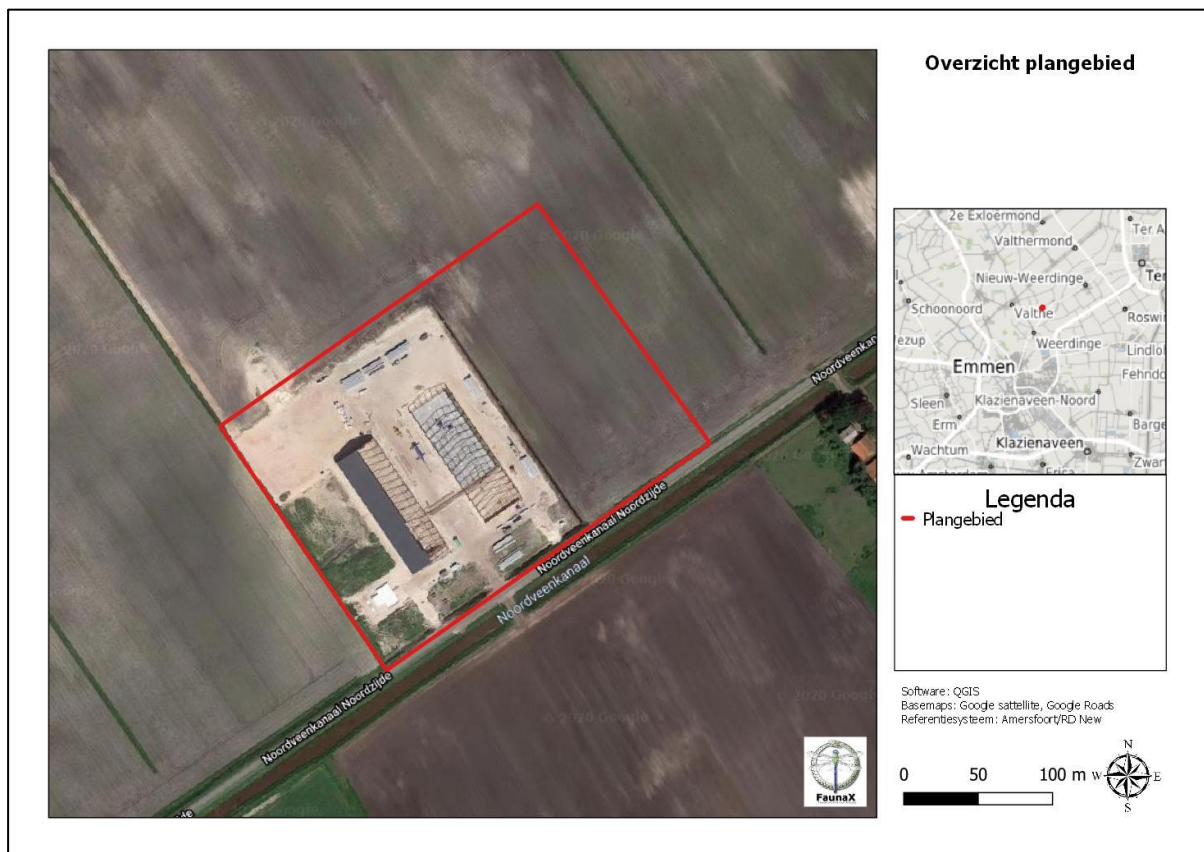
1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens een bestaand agrarisch bedrijf op het perceel Noordveenkanaal Noordzijde 94 te Nieuw-Weerdinge uit te breiden, waarbij een aardappelbewaarplaats wordt uitgebreid en een nieuw gebouw wordt gerealiseerd. Hiernaast wordt een bestaande sloot in noordoostelijke richting verlegd, wordt aan de noordzijde van het plangebied een meststilo gerealiseerd en wordt aan de zuidzijde van het plangebied een bestaande sloot verbreedt.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. Voor meer informatie over de Wet natuurbescherming en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische quickscan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenumen plannen op deze waarden.

Figuur 1.1. Het plangebied te Nieuw-Weerdinge (Bron: Het Veld Advies).

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Het Veld Advies heeft Bureau FaunaX het planvoornemen door middel van een ecologische quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (*expert judgement*). Een ecologische quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze quickscan is uitgevoerd op woensdag 22 januari 2020 en vond plaats onder winterse weersomstandigheden (5C, windkracht 2, geheel bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur, ganzengedooggebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied ligt in het agrarisch gebied aan de zuidwestzijde van Nieuw-Weerdinge en bestaat uit het perceel Noordveenkanaal Noordzijde 94. Binnen het plangebied bevindt zich een vrij recent gebouwd agrarisch bedrijf, evenals een woonhuis. Rondom het perceel bevinden zich jonge en diep uitgegraven sloten. Het Noordveenkanaal loopt zuidelijk langs het plangebied. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door agrarisch gebied doorkruist door sloten en bospercelen.

Het planvoornemen bestaat uit het uitbreiden van het bestaande agrarische bedrijf in de vorm van een aanbouw aan de aardappelopslag en een nieuw gebouw aan de noordoostzijde van het bestaande bedrijf. Hiernaast is het verplaatsen van een nieuw uitgegraven sloot in noordoostelijke richting en het realiseren van een mestsilo aan de noordzijde van het plangebied onderdeel van het planvoornemen. Tot slot wordt een bestaande sloot aan de zuidzijde van het plangebied verbreed.

Figuur 1.2. Impressie van het plangebied.

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

In het plangebied zijn soorten aangetroffen als Engels raaigras, straatgras, paardenbloem, brede weegbree, smalle weegbree, paarse dovenetel, kleine veldkers en fluitenkruid. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Wnb beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan.

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen

Figuur 2.1. Impressie van de flora in het plangebied met v.l.b.n.r.o.: Kleine veldkers, fluitenkruid, smalle weegbree en paarse dovenetel.

2.2 Vogels

2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten of horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. Binnen het plangebied zijn geen volgroeide bomen aanwezig, en zijn geen boomnesten aangetroffen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde boomnesten kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Het plangebied is tevens gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten van vogels die over het algemeen in bebouwing tot broeden komen; de kerkuil, huismus en gierzwaluw. De bestaande aardappelopslag is binnen het planvoornemen het enige kunstmatige bouwwerk dat als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zal worden aangetast.

Hoewel er gegolfde dakplaten op de bestaande aardappelopslag aanwezig zijn, zijn onder deze golfplaten geen potentiële nestplaatsen aanwezig. Deze platen zijn namelijk zeer licht golvend en liggen vlak op de daklaag. Tevens zijn er geen invliegopeningen (kerkuil) vastgesteld. Hierdoor zijn geen ingangen tot geschikte verblijfplaatsen aanwezig, en kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de huismus, gierzwaluw en de kerkuil binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kan op voorhand worden uitgesloten.

2.2.2 Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. Het plangebied biedt mogelijkheden voor diverse soorten broedvogels. Zo kunnen enkele akkervogels tot broeden komen in het agrarische akkergebied ten noordoosten van het plangebied waar een nieuw gebouw zal worden gerealiseerd.

- Binnen en vlak buiten de plangebieden kunnen vogels tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedseizoen.

2.3 Zoogdieren

2.3.1 Vleermuizen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. Binnen het plangebied zijn geen volgroeide bomen, dan wel boomholten aanwezig. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de bomen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kan op voorhand worden uitgesloten.

Hiernaast zijn de gebouwen binnen het plangebied gecontroleerd op ruimten en openingen welke kunnen functioneren als (toegangen tot) verblijfplaatsen van vleermuizen. Doordat de bestaande opslaggebouwen (vrijwel) geheel van metaal zijn, kunnen vleermuizen geen grip krijgen op de muren van de gebouwen. Hierdoor zijn deze opslaggebouwen in zijn geheel ongeschikt voor vleermuizen. Alleen het bestaande woonhuis binnen het plangebied is geschikt gevonden voor vleermuizen. Dit woonhuis wordt binnen het planvoornemen echter niet aangetast. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen, kunnen ook vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen een beschermde status hebben als deze van essentieel belang zijn voor het in stand houden van een verblijfplaats. Als vliegroute worden, afhankelijk van de soort, waterlichamen, bosranden, bomenlanen of gebouwen gebruikt. Het Noordveenkanaal vormt mogelijk een vliegroute voor diverse soorten vleermuizen. Doordat het Noordveenkanaal de enige watergang in de directe omgeving van het plangebied is, vormt het een potentieel essentiële vliegroute. Wanneer er tijdens de voorgenomen werkzaamheden fel licht wordt uitgestraald over het Noordveenkanaal tussen zonsondergang en zonsopkomst, kan dit deze mogelijke vliegroutes nadelig beïnvloeden. Negatieve effecten op essentiële vliegroutes kunnen derhalve niet op voorhand worden uitgesloten.

- Het kan op voorhand worden uitgesloten dat zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden.
- Negatieve effecten op een eventueel essentiële vliegroute van vleermuizen vlak buiten het plangebied kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.

2.3.2 Overige zoogdieren

Het voorkomen van verblijfplaatsen van overige beschermde soorten zoogdieren, zoals de otter, steenmarter en boommarter kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen. In de directe omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen bekend van de bever (figuur 2.2). Er kan echter op voorhand worden uitgesloten dat het planvoornemen een negatief effect heeft op deze soort.

Binnen het plangebied kunnen lichter beschermde (vrijgestelde) zoogdiersoorten voorkomen, zoals de veldmuis. Hoewel deze soorten voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld binnen de provincie Drenthe, dient men zich wel te houden aan de voor deze soorten geldende zorgplicht.

- Het planvoornemen heeft geen negatief effect op beschermde landzoogdieren.
- In het plangebied komen naar alle waarschijnlijkheid enkele lichter beschermde zoogdiersoorten zoals de veldmuis voor. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen en amfibieën

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen en amfibieën. Op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen kan op voorhand worden uitgesloten dat binnen het plangebied beschermde reptielen voorkomen.

In de omgeving van het plangebied komen vier beschermde amfibieënsoorten voor. Het betreft de heikikker, de poelkikker, de kamsalamander en de knoflookpad. Voor de heikikker, poelkikker en kamsalamander geldt dat voortplanting binnen het plangebied kan worden uitgesloten op basis van de eigenschappen van de sloten die hier aanwezig zijn. Deze sloten zijn diep en de oevers vrij steil. Tevens is er weinig watervegetatie aanwezig.

Voor wat betreft landhabitat is het plangebied niet geschikt voor de poelkikker, heikikker en kamsalamander door een gebrek aan begroeiing of andere vormen van dekking. Voor de zeer kwetsbare en zeldzame knoflookpad daarentegen biedt het plangebied mogelijkheden in de vorm van goed vergraafbare grond. Van de knoflookpad is bekend dat deze aardappelakkers zowel als zomer- en winterhabitat kan gebruiken (Creemers & van Delft, 2009). Uit contact met RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland) is gebleken dat ten oosten van de Exloërweg & Weerdingerweg nooit gericht onderzoek naar de knoflookpad is uitgevoerd. Dit terwijl op korte afstand van het plangebied poelen aanwezig zijn die als voortplantingswater voor de knoflookpad kunnen dienen. Gezien het feit dat de knoflookpad op 1 kilometer afstand van het voortplantingswater kan worden aangetroffen (kennisbank bij12), kan niet worden uitgesloten dat het plangebied dient als landhabitat voor de knoflookpad. Alhoewel de kans dat de soort zich voortplant in sloten in het plangebied klein is, kan ook dit niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2.: In de omgeving van het plangebied zijn poelen (rode cirkels) aanwezig die als voortplantingshabitat voor de knoflookpad kunnen dienen.

- De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde reptielen en amfibieën kan op voorhand worden uitgesloten. Uitzondering hierop vormt de knoflookpad, waarvan niet kan worden uitgesloten dat het plangebied dient als landhabitat. Tevens kan niet worden uitgesloten dat de soort zich voortplant in sloten in het plangebied.
- In het plangebied komen naar alle waarschijnlijkheid licht beschermde soorten voor, zoals de gewone pad. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.5 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. De enige soort welke redelijkerwijs binnen het plangebied kan voorkomen is de grote modderkruiper. Echter, doordat de sloten binnen het plangebied zeer recent zijn gegraven, is er geen sprake van watervegetatie of een goed ontwikkelde sliblaag. De aanwezigheid van de grote modderkruiper binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van leefgebied van beschermde zoetwatervissen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.6 Ongewervelden

Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde ongewervelden kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (NDFP) en habitateigenschappen.

Door het ontbreken van geschikt voortplantingswater binnen het plangebied, en doordat er geen sprake is van het aantasten van waterlichamen binnen het planvoornemen kunnen negatieve effecten op beschermde libellen(larven) op voorhand worden uitgesloten. Het voorkomen van andere beschermde ongewervelden kan worden uitgesloten, bijvoorbeeld op basis van de afwezigheid van waardplanten van beschermde vlindersoorten.

- De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde ongewervelden kan op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie zijn vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied. Het plangebied valt niet onder de EHS/NNN of Natura2000 en is niet aangewezen als weidevogelgebied of ganzenfoerageergebied (bronnen: Geoportaal Drenthe en Planologische Ecologische Hoofdstructuur kaart provincie Fryslân). De provincie Drenthe is echter bevoegd gezag in dezen.

2.7.1 *Stikstofgevoeligheid*

Het plangebied ligt hemelsbreed op circa 16 km afstand van het Natura2000 gebied Bargerveen. Als gevolg van het planvoornemen (realiseren uitbreiding en mestsilos en verleggen sloot) kan er sprake zijn van extra stikstofuitstoot als gevolg van het inzetten van mobiele werktuigen en het gebruik van de aanbouw. Wij adviseren contact op te nemen met de provincie Drenthe en te informeren of het nodig is om een Aeries berekening uit te voeren.

- Als gevolg van het planvoornemen kan er sprake zijn van extra stikstofuitstoot als gevolg van het inzetten van mobiele werktuigen en het gebruik van de aanbouw. Wij adviseren contact op te nemen met de provincie Drenthe en te informeren of het nodig is om een Aeries berekening uit te voeren

2.8 Houtopstanden

Als er een houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. De nieuw aangeplante bomen binnen het plangebied worden binnen de voorgenomen werkzaamheden niet gekapt. Er is geen sprake van de kap van andere bomen. Er is derhalve geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, hollen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus, en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna, en andere belanghebbenden in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedseizoen. Anders → Broedvogelcheck
Vleermuizen	Essentiële Vliegrouete	Mogelijk		X			Fel licht over Noordveenkanaal tussen zonsondergang en zonsopkomst voorkomen. Anders → Nader Onderzoek
Amfibieën	Knoflookpad	Mogelijk		X			Nader onderzoek
Divers	Divers	Ja				X	Zorgplicht

Overig belanghebbenden	Aandachtspunt	Aanwezigheid	Advies
Natura2000	Stikstofuitstoot	Mogelijk	Informeert bij de Provincie Drenthe

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Het project kan naar ons inzien doorgang vinden binnen de kader van de Wet natuurbescherming, mits men zich houdt aan de hieronder volgende aanbevelingen.

3.2.1 Algemene broedvogels

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen vogels tot broeden komen waarvan de nesten alleen tijdens de broedtijd beschermd zijn. We adviseren daarom om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd. Eventueel kan voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcheck worden uitgevoerd, zodat in delen van het plangebied waar geen verstoring op kan treden reeds tijdens het broedseizoen kan worden gewerkt.

3.2.2 Vleermuizen (essentiële vliegrouete)

De aanwezigheid van een essentiële vliegrouete in de vorm van het Noordveenkanaal kan niet op voorhand worden uitgesloten. Om negatieve effecten op deze eventuele essentiële vliegrouete te voorkomen, wordt geadviseerd geen fel licht uit te stralen boven het wateroppervlak van het Noordveenkanaal tussen zonsondergang en zonsopkomst. Hieraan kan voldaan worden door alle werkzaamheden tijdens daglichturen uit te voeren, of door licht werende schermen tussen de werkzaamheden en het Noordveenkanaal te plaatsen. Wanneer dit niet mogelijk, dan wel wenselijk is, wordt geadviseerd nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van een essentiële vliegrouete.

Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van twee veldbezoeken in de kraam- (15 mei- 15 juli) en/of paarperiode (15 augustus-1 oktober). Hiervan moet ten minste één veldbezoek in de kraamperiode plaatsvinden. Deze onderzoeksmethodiek is vastgelegd in het Vleermuisprotocol, opgesteld door het ministerie van EZ, Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Indien er een essentiële vliegroute van vleermuizen wordt vastgesteld en negatieve effecten hierop niet kunnen worden voorkomen, dient er voor de desbetreffende soort(en) een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er aan mitigerende en compenserende maatregelen wordt voldaan.

3.2.3 Knoflookpad

Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat het plangebied dient als landhabitat voor de knoflookpad. Al hoewel de kans niet groot is, kan ook het voorkomen van voortplantingshabitat in het plangebied niet op voorhand worden uitgesloten. Om hier inzicht in te krijgen dient nader onderzoek uit te worden gevoerd naar de aanwezigheid van deze soort in het plangebied en in de directe omgeving daarvan. Dit onderzoek kan worden uitgevoerd door tijdens de periode met kooractiviteit te luisteren of de soort aanwezig is (omstreeks de tweede helft van april). Tevens kan gericht met een zaklamp worden gezocht naar larven (april-augustus).

3.2.4 Stikstofgevoeligheid

Het plangebied ligt hemelsbreed op circa 16 km afstand van het Natura2000 gebied Bargerveen. Als gevolg van het planvoornemen (realiseren uitbreiding en mestsilos en verleggen sloot) kan er sprake zijn van extra stikstofuitstoot als gevolg van het inzetten van mobiele werktuigen en het gebruik van de aanbouw. Wij adviseren contact op te nemen met de provincie Drenthe en te informeren of het nodig is om een Aerius berekening uit te voeren.

3.2.5 Zorgplicht

Er kunnen enkele meer algemene soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in geval van schade aan deze soorten (bv veldmuis). Op deze soorten is wel de zorgplicht van toepassing. Deze kan tot uiting worden gebracht door zo te werken dat dieren de kans krijgen om te vluchten naar habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden of dieren (zoals vrijgestelde amfibieën) naar een dergelijke habitat te verplaatsen. Voor de voorwaarden waaraan vrijstellingen moeten voldoen wordt verwezen naar Bijlage I.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** Werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart-15 juli). Is dit niet mogelijk? → dan voor aanvang werkzaamheden broedvogelcheck uit laten voeren.
- **Vleermuizen (essentiële vliegroute):** Fel licht boven het Noordveenkanaal tussen zonsondergang en zonsopkomst voorkomen. Is dit niet mogelijk? → dan nader onderzoek.
- **Knoflookpad:** Nader onderzoek.
- **Licht beschermde en vrijgestelde soorten:** Naleven van de zorgplicht.
- **Stikstofuitstoot:** Informeer bij de provincie Drenthe.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Literatuur

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Natuur van Nederland 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Bronnen internet

Kennisbank knoflookpad BIJ12

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/subsidiestelsel-natuur-en-landschap/agrarisch-natuurbeheer-anlb/kennisbank/doelsoorten/knoflookpad/>

Soortenstandaard heikikker

<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/01/Soortenstandaard%20Heikikker.pdf>

Kennisdocument heikikker

<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-008-Kennisdocument-Heikikker-1.o.pdf>

Synbiosis

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=1&id=n2k19&topic=gevoeligheid>

Natura2000 gebieden Nederland

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/GoogleMapsZoek2.aspx>

Kaarten provinciale natuurbeheerplannen Bij12

<https://flamingo.bij12.nl/pnl-viewer/app/PNLNatuurbeheerplan>

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Geoportaal Drenthe

https://geo.drenthe.nl/geoportaal/src/?lang=nl&topic=ehs&bgLayer=openbasiskaart.nl&catalogNodes=1,26,28,29&layers=GBI.FO_MASK_DR_NL,GBI2015.NAT_EHS_2015_V-defensie,GBI_AOV18_WEIDEVOGELS_V,GBI_POV18_GANZENRUSTGEB_V

Planologische Ecologische Hoofdstructuur kaart provincie Fryslân

<http://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=eb4e12aa6eea4591af7c0f48ef6def54&extent=120990,533762,221778,617075,28992>

Ravon

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten FLORON
<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Zoogdiervereniging
www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Drenthe

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie en Drenthe vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Drenthe is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6940.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Drenthe.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Molmuis	
Ondergrondse woelmuis	
Rosse woelmuis	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie en Drenthe, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincies hebben de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrictlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De voor gemeenten belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Drentse gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.